

Zbrodnia katyńska

13 kwietnia - Dzień Pamięci Ofiar
Zbrodni Katyńskiej

„Póki istnieje pamięć, póki istnieje
naród”

Informacje ogólne

Zbrodnia katyńska to jedna z najgorszych zbrodni w historii II wojny światowej. Została popełniona przez NKWD (centralny organ władz bezpieczeństwa w sowieckiej Rosji) wiosną 1940 roku. W okolicach Katynia, Kalinina, Mińska, Charkowa i Kijowa prawie 22 tysiące polskich żołnierzy, oficerów straży granicznej oraz przedstawicieli inteligencji zostało zgładzonych poprzez strzał w tył głowy, a następnie pochowanych w zbiorowych mogiłach.

ZSRR przez wiele lat wypierało się winy i o katyńską masakrę oskarżało III Rzeszę, dopiero u schyłku komunizmu (lata 90 XX wieku) prawda o zbrodni katyńskiej została ujawniona.

Zagłada polskiej elity

2 marca 1940 r. szef NKWD Ławrientij Beria zaproponował Stalinowi "rozładowanie obozów i więzień" było to równoznaczne z wymordowaniem znajdującej się tam ludności.

Postępowanie przeprowadzono w trybie specjalnym, czyli bez aktu oskarżenia, stawiania zarzutów, czy przeprowadzania śledztwa. Szef NKWD o pojmanyh Polakach pisał, że "są zatwardziałymi, nierokującymi poprawy wrogami władzy sowieckiej", to wystarczyło by wydać wyrok "z zastosowaniem wobec nich najwyższego wymiaru kary - rozstrzelanie" (cytat z pisma Beria do Stalina)

3 kwietnia 1940 roku do lasu katyńskiego wyruszył pierwszy transport polskich jeńców przetrzymywanych w obozach w Ostaszkowie, Kozielsku i Starobielsku oraz w więzieniach NKWD. Byli to żołnierze wzięci w niewole po klęsce kampanii wrześniowej w 1939 roku jak i polska inteligencja.

Miejsca rozstrzeliwań

Z Kozielska 4 404 osób przewieziono do Katynia i zamordowano strzałami w tył głowy. 3 896 jeńców ze Starobielska zabito w pomieszczeniach NKWD w Charkowie, a ich ciała pogrzebano na przedmieściach miasta w Piatichatkach. 6 287 osób z Ostaszkowa rozstrzelano w gmachu NKWD w Kalininie, obecnie Twer, a pochowano w miejscowości Miednoje.

Miejsca rozstrzelania polskich jeńców wojennych przez NKWD wiosną 1940 r. (granice współczesne).

Zatajanie prawdy

Informację o odkryciu masowych grobów w Katyniu podali Niemcy 13 kwietnia 1943 r. (to dziś symboliczna rocznica zbrodni).

15 kwietnia 1943 r. w odpowiedzi Sowieckie Biuro Informacyjne ogłosiło, że polscy jeńcy byli zatrudnieni na robotach budowlanych na zachód od Smoleńska i "wpadli w ręce niemieckich katów w lecie 1941 r., po wycofaniu się wojsk sowieckich z rejonu Smoleńska". Sowieci jasno dawali do zrozumienia, że uważają oskarżenie ich za kolejne kłamstwo nazistów.

Władze USA i Wielkiej Brytanii już w 1943 roku miały informację o tym, że zbrodni na polskich jeńcach dokonali Sowieci. Jednak z obawy, że Stalin wycofa się z koalicji antyhitlerowskiej, wolały w tej sprawie milczeć.

Dopiero po wojnie, a dokładnie w 1951 roku Amerykanie powołali komisję śledczą, którą kierował Ray Madden. Stało przed nią ponad 100 osób, m.in. politycy, pracownicy wywiadu, eksperci, którzy brali udział w pracach ekshumacyjnych w Katyniu, gdy Niemcy w 1943 roku odkryli ciała tysięcy jeńców.

Prawda wyszła na jaw

Prawda o Zbrodni Katyńskiej była ukrywana przez ponad pół wieku. Dopiero 13 kwietnia 1990 władze ZSRR przyznały, że zbrodnię popełniło NKWD, a dwa lata później prezydent Borys Jelcyn ujawnił pierwsze dokumenty.

Sprawa „katyńska” była przez cały okres ZSRR jedną z najściślej strzeżonych tajemnic Kremla. Gdy po zakończeniu II wojny, podczas procesów norymberskich Związkowi Sowieckiemu nie udało się obarczyć winą za ten mord Niemców. Do sądenia winnych za tę zbrodnię nigdy nie doszło. Chociaż znani są ci, którzy decyzję o niej podjęli, a także ponad stu wykonawców.

Ofiary zbrodni katyńskiej

Do ofiar zbrodni katyńskiej należeli polscy żołnierze, policjanci, oficerowie straży granicznej, nauczyciele, duchowni, naukowcy, inżynierowie, prawnicy, lekarze, działacze polityczni, urzędnicy państwowi oraz inni przedstawiciele inteligencji.

Były to postacie wykształcone i patriotyczne, które mogły w przyszłości przeszkodzić komunistom w podporządkowaniu sobie Polski, między innymi dlatego "unieszkodliwienie" ich było tak ważne dla rządu ZSRR.

[Ofiary zbrodni katyńskiej – zamordowani w Katyniu – Wikipedia, wolna encyklopedia](#) - link do strony, na której podane są informacje o wszystkich ofiarach zbrodni katyńskiej

Jedna kobieta zamordowana w Katyniu

Jedną kobietą zamordowaną przez NKWD wiosną 1940 roku była Janina Lewandowska – polska pilotka, spadochroniarka i radiotelegrafistka.

Już w młodości szkoliła się na szybowcach, skakała ze spadochronem. W 1930 roku, jako pierwsza Europejka, skoczyła z wysokości ponad 5000 metrów (miała wtedy dopiero 22 lata). Jednocześnie była członkinią Aeroklubu Poznańskiego.

W 1938 roku przeniosła się do Centrum Wyszkozenia Łączności w Zegrzu, gdzie odbywała szkolenia z zakresu obsługi tzw. telegrafów Hughes'a - urządzeń służących do przekazywania informacji na odległość za pomocą linii telegraficznych.

Do sowieckiej niewoli dostała się podczas kampanii we wrześniu 1939 roku, kiedy wraz z innymi członkami Aeroklubu próbowała dostać się do Warszawy.

„Jest tu w obozie lotniczka – dzielna kobieta, już czwarty miesiąc znosi razem z nami wszelkie trudy i niewygody niewoli, a trzyma się wzorowo” – tak o Janinie Lewandowskiej pisał w swym pamiętniku mjr Kazimierz Szczekowski. Oboje podzielili los tysięcy innych Polaków zamordowanych w Katyniu przez funkcjonariuszy NKWD.

Janina Lewandowska w chwili śmierci miała jedynie 32 lata.

Upamiętnienie

13 kwietnia obchodzimy Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej w 2021 roku będzie to już 81. rocznica tej tragedii.

Formą upamiętnienia zbrodni katyńskiej są trzy zbudowane przez Polaków cmentarze – w Katyniu, Miednoje i Charkowie.

10 kwietnia 2010 roku - była to 70. rocznica zbrodni katyńskiej. Podczas obchodów tej rocznicy ówczesny prezydent Polski - Lech Kaczyński miał wygłosić przemówienie dotyczące zbrodni popełnionej w Katyniu, niestety samolot, w którym leciał zarówno prezydent, jego żona jak i przedstawiciele polskiej elity rozbił się, prawie wszyscy zginęli. Poniżej zamieszczam link do przemówienia, które prezydent miał wygłosić podczas obchodów rocznicy.

["Jeśli to nie jest ludobójstwo, to co nim jest?" Ostatnie przemówienie śp. prezydenta Lecha Kaczyńskiego, które miał wygłosić w Katyniu! \[WIDEO\] \(wpolityce.pl\)](#)

Źródła

[Zbrodnia katyńska - zagłada polskich elit - Historia - polskieradio.pl](#)

[Zbrodnia Katyńska | dzieje.pl - Historia Polski](#)

[Zbrodnia katyńska - rozstrzelanie polskich oficerów w Katyniu w kwietniu 1940 roku \(szu.pl\)](#)

[Janina Lewandowska – jedyna kobieta zamordowana w Katyniu | dzieje.pl - Historia Polski](#)

Dziękuję za uwagę